

UDELEŽBA NA POHODU IN SPOMINSKI SLOVESNOSTI OB 80. OBLETNICI USTANOVITVE CANKARJEVEGA BATALJONA

Vir/avtor: Damjan Renko

Fotografije: Branka Ropret , dr. Miran Hladnik, Damjan Renko

Dne 7. 8. 2021 sem se kot član PVD Sever - Gorenjska in KOBZV NOB Kokrica odzval prijaznemu tovariškemu vabilu iz KOBZV NOB Besnica - Podblica in se z še devetnajstimi pohodniki udeležil že skoraj tradicionalnega vsakoletnega pohoda iz idilične gorske vasice Dražgoše, preko jugozahodnih obronkov Dražgoške gore in planote Jelovica, na Vodiško planino, kjer je letos od 11. ure dalje pri Partizanskem domu potekala spominska slovesnost ob 80. obletnici ustanovitve legendarnega Cankarjevega bataljona, ki je bil ustanovljen 5. 8. 1941 na bližnji Pogrošarjevi plani. V takrat okupirani Sloveniji je bil Cankarjev bataljon vsekakor ena prvih večjih partizanskih enot, katerega je sestavljalo 120 borcev Jeseniške in Jelovške čete. Prva se je imenovala tudi Cankarjeva in je bila ustanovljena 28. 7. 1941, druga pa tudi kot četa Ilije Gregoriča, ki je bila ustanovljena 29. 7. 1941. Cankarjev bataljon je ustanovil Stane Žagar, član glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in član Komunistične partije Slovenije (KPS). Za poveljnika je bil imenovan znani španski borec Jože Gregorčič - Gorenjc, za političnega komisarja pa Ivan Bertonselj- Johan Jereb.

Spominske slovesnosti na Vodiški planini, ki jo je organizirala ZB NOB Radovljica v sodelovanju z občino Radovljica, se je udeležilo od 300 - 400 ljudi. Kulturno umetniški del programa spominske slovesnosti je vseboval petje, recital in igranje na harmoniko. Slovesnost se je pričela s svečanim prihodom dvaindvajsetih praporščakov iz članic ZZB za ohranjanje vrednot NOB z območja celotne Gorenjske in OZSČ Škofja Loka ter izvedbo državne himne.

V nadaljevanju sta prisotne obiskovalce nagovorila župan občine Radovljica - Ciril Globočnik in predsednica ZB NOB Radovljica - Danijela Mandelj. Oba sta v uvodnem pozdravu publike poudarila pomen same ustanovitve Cankarjevega bataljona za to območje, katerega si je občina Radovljica izbrala za občinski praznik. Po mnenju obeh govorcev je spomin na ta dogodek vsekakor potrebno ohranjati tudi v bodoče, ker gre za spoštljiv spomin na preteklost, s kritičnim pogledom na današnje razmere, a z upanjem na boljšo prihodnost.

Kot slavnostni govornik je nato nastopil nekdanji minister za notranje zadeve - mag. Boštjan Poklukar, ki se je v svojem govoru sprehodil skozi čas vojne vihre 2. svetovne vojne na območju Jelovice in Gorenjske. Pri tem je poudaril: *»Borke in borce Cankarjevega bataljona je odlikoval izjemen pogum, tovarštvo, vztrajnost, pristno domoljubje in sanje o svobodi. Žal so mnogi za osvoboditev naše domovine dali tisto najsvetejše - svoje lastno življenje - za to, da lahko danes živimo v miru in svobodi demokratičnega sveta. Tem junakom gre naša največja zahvala in večni spomin!«*

V govoru se je kritično dotaknil tudi aktualnega družbenega trenutka rekoč: *»Po osemdesetih letih je duh Cankarjevega bataljona med vsemi nami še kako živ. Imamo oblast, ki epidemijo zlorablja za demontažo pravne države, razgradnjo demokracije, kršenje človekovih pravic in svoboščin, sistematično policijsko represijo, uničevanje STA, napade na medije, tožilstvo in ostale neodvisne državne organe. Pod pretvezo domoljubja vladajoči celo brez sramu podpirajo častilce nacizma in fašizma – te bisere odete v rumene jopiče, ki javno poveljujejo Hitlerja!«*

V zaključku je dejal še: *»Zato s tega mesta, povem zelo na glas: Ne bomo dovolili, da se potvarja zgodovina. Nikoli ne bomo dovolili, da narodni izdajalci postanejo junaki. In nikoli, prav zares nikoli, ne bomo dovolili, da poraženci druge svetovne vojne postanejo zmagovalci!«*

Ognjevit govor, katerega je publika večkrat prekinila z odobravajočim aplavzom je zaključil s pozivom, da naj spomin na borke in borce legendarnega Cankarjevega bataljona ne bo nikoli pozabljen.

Za dolgoletno in prizadevno delo v okviru ZZB NOB Slovenije je nato predsednik Pokrajinskega sveta ZZB NOB za Gorenjsko - Milan Rejc, podelil dve visoki priznanji ZZB NOB Slovenije in sicer sta ju

prejela Danijela Mandeljč (zlato plaketo) in Janko Repe (srebrno plaketo), oba dolgoletna člana združenja ZB NOB Gorje, kar je prisotna publika pospremila z odobravalnim aplavzom.

Pred zaključnim kulturnim vložkom je nato delegacija ZB NOB Radovljica odšla do spominskega obeležja na Pogrošarjevi plani, kjer je bil ustanovljen Cankarjev bataljon in svečano položila venec. Zaključni del spominske slovesnosti je izzvenel v zahvali povezovalca publiko za udeležbo na slovesnosti ter vabilu k nadaljevanju druženja ter snidenju v letu 2022.

Skupina pohodnikov v kateri je bil tudi pisec tega prispevka, se je nato nazaj na izhodiščno točko v Dražgoše napotila po malce spremenjeni pohodni trasi in sicer preko Jelovice do tim. »Pavlnovega premza« pod Dražgoško goro, od koder je prekrasen panoramski pogled na Selško dolino in okoliško hribovje.

Zaključek pohoda s prijetnim druženjem se je nato zgodil na »Švebovi« domačiji v Dražgošah, kjer sta gostitelja pohodnike postregla s skromnim prigrizkom in osvežilno pijačo. Seveda smo si obljubili, da se naslednje leto spet udeležimo tega resnično lepega in sproščujočega pohoda.